

Vlaams
Parlement

stuk **19-A** (2010-2011) – Nr. 2-E
ingediend op 1 juni 2011 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende aanpassing
van de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2011

Verslag

namens de Commissie voor Economie,
Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie,
Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie
uitgebracht door de heren Matthias Diependaele en Filip Watteeuw
en de dames Martine Fournier en Sonja Claes
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden:

de heer Robrecht Bothuyne, mevrouw Martine Fournier, de heren Jan Laurys, Koen Van den Heuvel;
de heren Frank Creyelman, Johan Deckmyn, Chris Janssens;
de dames Patricia Ceysens, Lydia Peeters;
mevrouw Güler Turan, de heer Bart Van Malderen;
de heer Matthias Diependaele, mevrouw Goedele Vermeiren;
de heer Ivan Sabbe;
de heer Filip Watteeuw.

Plaatsvervangers:

de dames Sonja Claes, Kathleen Helsen, Griet Smaers, de heer Eric Van Rompuy;
de heer Pieter Huybrechts, mevrouw Katleen Martens, de heer Jan Penris;
mevrouw Fientje Moerman, de heer Herman Schueremans;
de dames Kathleen Deckx, Mia De Vits;
de dames Vera Celis, Lies Jans;
de heer Lode Vereeck;
mevrouw Elisabeth Meuleman.

Stukken in het dossier:

- 19-A** (2010-2011) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen
– Nr. 2-A t.e.m. 2-K: Verslagen aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
- 12** (2010-2011) – Nr. 1: Evaluatie van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- 17** (2010-2011) – Nr. 1: Algemene toelichting
– Nr. 2: Toelichtingen per programma
- 18** (2010-2011) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 20** (2010-2011) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

INHOUD

I.	Bevoegdheid Economie van de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid.....	4
1.	Toelichting door de minister.....	4
1.1.	Apparaatkredieten van het Agentschap Ondernemen	4
1.2.	Het programma algemeen economisch beleid	5
1.3.	Het Hermesfonds.....	5
1.3.1.	De verbinteniskredieten.....	5
1.3.2.	De betalingskredieten.....	6
2.	Bespreking.....	7
II.	Bevoegdheden Innovatie en Overheidsinvesteringen van mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding.....	8
1.	Toelichting door de minister.....	8
1.1.	Verhoging werkingsmiddelen	8
1.2.	Extra betaalkredieten voor vroegere vastleggingen	9
1.3.	Investeren in innovatie	9
1.3.1.	Onderzoekers en basisonderzoek.....	9
1.3.2.	Strategische Onderzoekscentra.....	9
1.3.3.	Onderzoeksprojecten van bedrijven bij het IWT.....	10
1.3.4.	Maatschappelijk belangrijke onderzoeksprojecten bij IWT	11
1.3.5.	Andere projecten	11
1.4.	Meerjarenbegroting	11
1.5.	Besluit.....	11
2.	Bespreking.....	11
III.	Bevoegdheid Werk van de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport.....	16
1.	Toelichting door de minister.....	16
2.	Bespreking.....	17
IV.	Bevoegdheid Sociale Economie van mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie	19
1.	Toelichting door de minister.....	19
2.	Bespreking.....	21
V.	Indicatieve stemming.....	21
	Gebruikte afkortingen	22

De Commissie voor Economie, Economisch Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid, Werk en Sociale Economie heeft op haar vergaderingen van 18, 19 en 26 mei 2011 het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 besproken.

De commissie besprak de aan haar toegewezen bepalingen volgens de bevoegdheden van de verschillende ministers. Dit verslag is opgemaakt op basis van die bevoegdheidsverdeling.

Deel I: bevoegdheid Economie van de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid (verslaggever: de heer Matthias Diependaele).

Deel II: bevoegdheden Innovatie en Overheidsinvesteringen van mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding (verslaggever: mevrouw Martine Fournier).

Deel III: bevoegdheid Werk van de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport (verslaggever: de heer Filip Watteuw).

Deel IV: bevoegdheid Sociale Economie van mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie (verslaggever: mevrouw Sonja Claes).

I. BEVOEGDHEID ECONOMIE VAN DE HEER KRIS PEETERS, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, BUITENLANDS BELEID, LANDBOUW EN PLATTELANDSBELEID

Voor wat de bespreking in de commissie Economie betreft omvat de bevoegdheid Economie de volgende bepalingen:

decreetsbepalingen: artikel 9 (entiteit EB0 programma EC107 en entiteit EC0 programma EC207 tot EG200), 24 (voor EC0), en 53;

begrotingstabel – afdeling I: entiteit CB0 (programma CD000, CD002 en CD006), entiteit EB0 (programma EC107, EC115 EG105 en EG107) en entiteit EC0 (programma EA, EC, ED, EG);

begrotingstabel – afdeling V: Fonds Flankerend Economisch Beleid (Hermesfonds).

1. Toelichting door de minister

De heer *Kris Peeters* verklaart dat de begrotingscontrole het ogenblik is waarop de uitgangspunten gehanteerd bij de opmaak van de begroting op hun geldigheid worden getoetst. Voor een gedetailleerde toelichting verwijst hij naar de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet.

1.1. Apparaatkredieten van het Agentschap Ondernemen

De aanpassingen aan de apparaatkredieten zijn gering.

In de eerste plaats is er een hergroepering van de kredieten voor Design Vlaanderen. Door de fusie van VLAO met het Agentschap Economie werd Design Vlaanderen opgenomen in het Agentschap Ondernemen. De middelen voor Design Vlaanderen werden geventileerd over de verschillende begrotingsposten van het agentschap, in casu de personeelskre-

dieten, de werkingsmiddelen en de communicatiemiddelen. Vanaf nu worden de middelen voor Design Vlaanderen in een aparte, nieuwe basisallocatie ondergebracht onder het beleidsprogramma EC omdat de acties die met deze middelen worden gevoerd beleidsacties zijn. Dit zorgt voor meer transparantie en meer zichtbaarheid in het economische designbeleid, wat een essentiële troef is voor het nieuw industrieel beleid. Het voorgestelde budget bedraagt op jaarbasis 670.000 euro. Gezien het grootste deel van de facturen voor een gemiddeld bedrag van 387.000 euro in de tweede jaarhelft valt, wordt voor 2011 een bedrag van 387.000 euro uitgetrokken waarvan 75.000 euro wordt gecompenseerd op basisallocatie EA207 en de overige 312.000 euro op het Hermesfonds. In 2012 zullen de bijkomende compensaties worden aangeboden op de apparaatkredieten.

1.2. *Het programma algemeen economisch beleid*

De voorgestelde aanpassingen zijn ook hier gering en veelal technisch van aard.

De belangrijkste wijziging betreft het krediet voor de verliesfinanciering voor de waarborgregeling. Dit werd opgetrokken met 8,6 miljoen euro tot 21,5 miljoen euro. Hiervan dient echter 4,5 miljoen euro gecompenseerd te worden binnen het Hermesfonds.

De oorzaak voor het oplopen van de verliesfinanciering ligt enerzijds aan de grote toename van de productie sinds de aanvang van de crisis (meer dan een verdubbeling in 2009 en 2010 in vergelijking met 2008) en anderzijds, ook wegens de crisis, in de hoge aantallen faillissementen die de uitwinningen doen oplopen. Ondanks de piek die we nu kennen is de waarborgregeling een bijzonder efficiënte beleidsmaatregel gebleken om het investeringsklimaat te ondersteunen. Met de overheidswaarborgen zijn meer dan 1,5 miljard euro aan investeringen mogelijk gemaakt. Met het doorzetten van het economische herstel en de voorzichtige daling van de faillissementen moet ook de verliesfinanciering zich stabiliseren.

De minister-president heeft de PMV de opdracht gegeven het verloop van de verliezen permanent te monitoren om te kunnen anticiperen op eventuele ontsporingen.

1.3. *Het Hermesfonds*

Zoals bekend bevat het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid (het Hermesfonds) het gros van de middelen ter uitvoering van het economisch ondersteuningsbeleid. De middelen worden door het Agentschap Ondernemen beheerd volgens de bepalingen van de beheersovereenkomst.

Samengevat blijven de beleidskredieten nagenoeg status quo (van 233.696.000 euro naar 233.359.000 euro) terwijl de betalingskredieten stijgen van 234.954.000 euro naar 248.539.000 euro.

1.3.1. *De verbinteniskredieten*

Onder het hoofdstuk 'bedrijven door de crisis helpen' valt het nicheproduct van de rentetoelage hinder openbare werken. De versoepeling van de maatregel, met name het feit dat het instrument nu ook gebruikt kan worden bij overbruggingskredieten, laat zich duidelijk op het terrein voelen. Waar er in 2010 slechts 26 dossiers werden ingediend voor een bedrag van afgerond 168.000 euro, werden er de eerste vier maanden van 2011 reeds 83 dossiers ingediend voor circa 400.000 euro. Dit zou betekenen dat er eind 2011 zowat 150 tot 200 dossiers mogen worden verwacht voor een budget van 1 miljoen euro. Met het oog op een vlotte continuering van de maatregel wordt voorgesteld om het budget te verdubbelen.

De budgetten in het hoofdstuk met de initiatieven ter bevordering van het ondernemerschap nemen toe dankzij 3 miljoen euro bijkomende middelen die bij de begrotingscon-

trole worden toegekend. Het krediet zal worden aangewend om projecten kaderend in het nieuw industrieel beleid te ondersteunen. Dit zal ingevuld worden volgens de krachtlijnen van het witboek Nieuw Industrieel Beleid.

Het hoofdstuk dat de vergroening van de economie ondersteunt bevat in essentie de middelen voor de ecologiepremie. De compensatie die moet worden aangeboden om de verliesfinanciering van de waarborgregeling te betalen wordt voor 2,5 miljoen euro op deze begrotingspost aangerekend, gezien de post 40 percent van de globale begroting omvat. De besparing is echter ook beleidsmatig verdedigbaar omdat met de bijsturing van de ecologiepremie van het callsysteem naar een open systeem tevens beslist werd de investeringen die gesteund worden door middel van groenestroomcertificaten en wkk-certificaten niet langer te subsidiëren. Hierdoor is de budgettaire druk op de maatregel sterk ingeperkt en wordt het mogelijk om verdere bijstellingen in de maatregel door te voeren.

Het krediet voor meer groeiende ondernemingen wordt met 2 miljoen euro ingekrompen als aanvullende compensatie om de verliesfinanciering van de waarborgregeling te kunnen betalen. De compensatie gebeurt op de in het vooruitzicht gestelde middelen voor internationale groei. Deze middelen worden complementair ingezet met de bestaande instrumenten van F.I.T. en ter ondersteuning van de internationalisering van gazellen. Anderzijds worden binnen de begroting van F.I.T. de kredieten voor ondersteuning van kmo's bij hun exportprojecten opgetrokken met 600.000 euro.

Wat betreft het beheer van de strategische projecten wordt het krediet voor EFRO neerwaarts herzien met 1 miljoen euro in verband met de subsidie aan de vzw Vlaams Kenniscentrum Water (VLAKWA), een project dat voorheen initieel vanuit EFRO werd gefinancierd. Anderzijds wordt voor de ondersteuning van innovatieprojecten binnen de sociale economie een krediet van 175.000 euro overgeheveld uit de begroting van het Departement WSE naar EFRO.

Bijkomend wordt de bijkomende compensatie voor Design Vlaanderen van 321.000 euro op EFRO uitgetrokken. Per saldo betekent dit een besparing van 137.000 euro voor EFRO. Dat levert beleidsmatig weinig problemen op omdat de piek aan EFRO-dossiers geleidelijk aan achter de rug ligt.

Voor het beheer van de bijzondere opdrachten wordt een bedrag van 2 miljoen euro uit de provisie uitgetrokken op basisallocatie GB0 GB007 0100 voor het Flanders' Care-project. De Vlaamse Regering besliste een bedrag van 800.000 euro te herschikken naar het Hermesfonds ter financiering van demonstratieprojecten ter bevordering van het ondernemerschap in de zorgsector. Verwacht wordt dat hiervan 200.000 euro zal worden uitbetaald in 2011.

1.3.2. De betalingskredieten

Voor de berekening van de betalingskredieten wordt vooreerst een globale uitzuiveringsoperatie van de encours doorgevoerd. Hierdoor konden voor bijna 25 miljoen euro aan uitstaande verbintenissen worden geschrapt. Met deze operatie zijn zowat alle dossiers die betrekking hebben op de oude expansiesteun opgeruimd. Vervolgens worden de benodigde betalingskredieten berekend. Dit geeft aanleiding tot enkele beperkte bijstellingen.

De kredieten voor de rentetoeelage voor hinder bij openbare werken worden opgetrokken als een logisch gevolg van het verdubbelen van de verbinteniskredieten.

Voor het ondernemerschap stijgen de betalingskredieten met bijna 13 miljoen euro. De verhoging is voor een groot stuk toe te schrijven aan het optrekken van de middelen voor de uitbetaling van de steun bij de aanleg van bedrijventerreinen. Verwacht wordt dat met het aantrekken van de economische groei ook de uitrusting van bedrijventerreinen opnieuw zal aantrekken.

Voor de vergroening van de economie worden de betalingsvooruitzichten met bijna 6 miljoen euro neerwaarts bijgesteld. De oorzaak hiervan is dat de uitbetalingschema's werden aangepast. Het gunstregime (50-20-30 percent) ter bestrijding van de financieel-economische crisis werd immers afgeschaft en de oude uitbetalingspercentages werden opnieuw ingevoerd (30-30-40 percent).

De betalingskredieten voor de overdrachten aan het IWT worden opgetrokken van 5,6 miljoen euro naar bijna 10 miljoen euro, conform de inschatting van de uitvoering van deze projecten.

Voor het beheer van de bijzondere opdrachten werd een verhoging doorgevoerd van 200.000 euro voor de eerste aanbatalingen in de Flanders' Care-projecten.

2. Bespreking

De heer *Bart Van Malderen* zegt dat de voorgestelde aanpassingen correct zijn. De maatregel van de overbruggingskredieten is nu al beter gekend op het terrein waardoor het normaal is dat het aantal dossiers stijgt. Binnen het Hermesfonds blijven de budgetten op peil en tegelijkertijd wordt de uitbetaling van de engagementen die werden aangegaan, gegarandeerd.

De spreker pleit ervoor dat de besteding van de budgetten goed wordt gemonitord en dat er op wordt gelet dat hetgeen wordt uitgegeven ook kadert binnen de beleidsdoelstellingen en dat die doelstellingen dan ook worden gehaald. Hij denkt meer bepaald aan maatregelen zoals de strategische opleidingssteun en andere ondersteuningsinstrumenten voor kmo's.

De heer *Robrecht Bothuyne* zegt dat deze begrotingscontrole een beeld geeft van een zuinig beleid en van een beleid dat op kruissnelheid is gekomen. Dat ziet men bij de waarborgregeling en bij de maatregelen inzake hinder bij openbare werken.

De spreker vraagt enige verduidelijking over de projectoproepen voor pilootprojecten in het kader van het nieuw industrieel beleid. Over de peterschapsprojecten vraagt hij meer uitleg over de contracten die zullen worden afgesloten met de organisaties die dergelijke peterschapsprojecten aanbieden. Gaat dat een budgettaire weerslag hebben? Over Flanders' Care stelt hij vast dat er middelen worden uitgetrokken. In februari 2011 heeft de Vlaamse Regering een projectoproep goedgekeurd. Wat is daarvan de stand van zaken?

Mevrouw *Patricia Ceysens* zegt dat zij heeft vernomen dat het impulsloket van Flanders' Care bij het Agentschap Ondernemen alleen zou openstaan voor mensen uit de zorgsector die van plan zijn te gaan ondernemen. Er zijn echter ook heel wat ondernemers van buiten de sector die zich op het pad van gezondheid en zorg willen wagen. Staat het impulsloket ook voor hen open? De spreker is van oordeel dat dit moet openstaan voor zowel mensen uit de zorgsector als voor andere ondernemers, die in deze sector een bedrijf willen beginnen op basis van innovaties die zij hebben ontwikkeld. Daarnaast is er een fonds rond Flanders' Care bij de PMV, in welke mate is dat complementair? Dat fonds is vooral op innovatiesteun gericht, terwijl de economische steun bij het impulsloket van het Agentschap Ondernemen zit.

Mevrouw Ceysens juicht het toe dat er veel aandacht wordt besteed aan design en dat men er nu blijkbaar toch van overtuigd is dat design een belangrijke economische meerwaarde creëert. Ze is wel van oordeel dat Design Vlaanderen zich teveel focust op design op zich en te weinig kijkt naar de Vlaamse fabrikanten, bijvoorbeeld in de meubelsector en dat er dus meer oog moet zijn voor de economische finaliteit.

Minster-president *Kris Peeters* zegt dat men druk bezig is met de voorbereiding van de evaluatie van de effecten van bepaalde economische steunmaatregelen, in het bijzonder de strategische opleidings- en investeringssteun.

In het witboek Nieuw Industrieel Beleid zullen een aantal projecten opgenomen zijn in het kader van de ‘fabriek van de toekomst’. De wijzigingen in de aanpak van de peterschapsprojecten zullen geen budgettaire weerslag hebben.

De projectoproepen in het kader van Flanders’ Care gaan om specifieke projecten, die los staan van het impulsloket. Die projecten gaan over samenwerking tussen de zorgsector en andere economische actoren. De ingediende projecten worden op dit ogenblik beoordeeld. Het impulsloket heeft volgens de minister-president geen beperking in toegang tot louter actoren uit de zorgsector. Volgens hem moet dat loket ook een brede werking met andere actoren hebben. Via het fonds bij PMV is ook minister Ingrid Lieten betrokken partij, net zoals de minister van Welzijn, Jo Vandeurzen. De minister-president is van oordeel dat het feit dat er drie ministers bij Flanders’ Care betrokken zijn, er niet toe mag leiden dat degenen die projecten opzetten, daardoor administratieve overlast zouden ondervinden.

Met Design Vlaanderen wordt ook het initiatief Design Platform voor meer samenwerking tussen alle designactoren, verder uitgebouwd. In dit verhaal zijn zowel de designers als de fabrikanten belangrijk. Het is dus zeker ook de bedoeling de fabrikanten er verder bij te betrekken.

II. BEVOEGDHEDEN INNOVATIE EN OVERHEIDSINVESTERINGEN VAN MEVROUW INGRID LIETEN, VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN INNOVATIE, OVERHEIDSINVESTERINGEN, MEDIA EN ARMOEDEBESTRIJDING

Voor wat de bespreking in de commissie Economie betreft omvatten de bevoegdheden Innovatie en Overheidsinvesteringen:

decreetsbepalingen: artikel 9 (entiteit EB0 programma EC108 tot EG108) en 11;

begrotingstabel – afdeling I: Entiteit CB0 (programma CD003 en CD004), entiteit EB0 (programma EA, EC (behalve EC107 en EC115), EE, EF, EG (uitgezonderd EG105 en EG107)).

1. Toelichting door de minister

1.1. Verhoging werkingsmiddelen

Deze begrotingsaanpassing bevat een aantal technische aanpassingen zoals onder meer de indexstijging van 1,6 naar 2,2 percent. Er werden daarnaast enkele verhogingen van de werkingsmiddelen toegekend:

- voor Flanders DC werd voor de organisatie van het World Creativity Forum een extra budget van 500.000 euro uitgetrokken;
- de werkingskosten van IWT werden met 915.000 euro verhoogd, om een vlotte operationele werking verder te kunnen verzekeren;
- het krediet uitgetrokken voor evaluaties werd verhoogd met 200.000 euro. Conform de overeenkomsten met verschillende instellingen en de overeenkomsten betreffende bepaalde activiteiten of projecten, dienen in 2011 en 2012 heel wat evaluaties te worden opgezet. De middelen die nu op de uitgavenbegroting ter beschikking zijn, laten toe om tijdig een aantal evaluaties op te starten en op een kwalitatieve manier uit te voeren;

- voor de verdere uitbouw van het Vlaams Supercomputer Centrum wordt een budget van 500.000 euro extra uitgetrokken voor informatici en bijhorende werkingskosten. De ‘Overeenkomst Voorbereidend Traject’ voor het Vlaams Supercomputer Centrum (verlengd tot eind 2010) financierde een gedeelte van het personeel dat instaat voor de Tier 2-infrastructuur in de associaties en voor de voorbereiding van de installatie van de eerste Tier 1-infrastructuur. Via een wijziging van de lopende subsidieovereenkomst voor het Vlaams Supercomputer Centrum, via de raad van bestuur van de Herculesstichting, werd dit verlengd tot 30 juni 2011. Om de continuïteit van deze personeelsleden tot eind 2011 te waarborgen, zal voor 2011 500.000 euro nodig zijn. Momenteel wordt een dossier voorbereid voor structurele financiering van de Vlaamse Supercomputer, zoals al eerder in de commissie Economie besproken werd.

1.2. Extra betaalkredieten voor vroegere vastleggingen

Er wordt 97 miljoen euro uitgetrokken om de in het verleden aangegane engagementen van het IWT voor onderzoeksprojecten te kunnen financieren. Tussen 2005 en 2009 ontstond er een grote discrepantie tussen vastleggingskredieten enerzijds en betaalkredieten anderzijds. Het Rekenhof wees op deze discrepantie bij de begrotingscontrole 2010. Sindsdien is er een inhaalbeweging aan de gang om dit tekort weg te werken. In 2010 heeft het IWT voor 53 miljoen euro verschuldigde bedragen geboekt die initieel niet in haar begroting opgenomen waren. Deze worden nu bij deze begrotingscontrole geregulariseerd. Naast die 53 miljoen euro wordt ook nog voor bijna 44 miljoen euro aan bijkomende betaalkredieten uitgetrokken om de historische achterstand goed te maken. Met die extra kredieten, zal het IWT in staat zijn om te allen tijde te voldoen aan de betalingen van de eerder toegekende subsidies.

1.3. Investeren in innovatie

De Vlaamse Regering heeft binnen de beschikbare budgettaire marge voor 2011 prioriteit gegeven aan O&O. Hiervoor werd meer dan de helft van de totaal beschikbare recurrente marge ingezet. Concreet wordt bij deze begrotingscontrole het budget voor innovatie verhoogd met 65 miljoen euro.

Deze extra middelen worden toegekend voor de volgende speerpunten:

1.3.1. Onderzoekers en basisonderzoek

- Het budget van het FWO wordt verhoogd met 10,3 miljoen euro. Hiermee komt dit budget op 130,9 miljoen euro (basisallocatie EE134). Dit bijkomend krediet wordt enerzijds gebruikt voor het versterken van de basiswerking van het FWO, gericht op onderzoeksmandaten en -projecten. Anderzijds is het de bedoeling een kanaal op te starten dat meer inspeelt op de door de Vlaamse Regering gedefinieerde clusters en speerpunten, in de domeinen waarin Vlaanderen sterk scoort. Het opstarten van een dergelijk kanaal moet zeker voldoende ambitieus zijn, en die ambitie moet ook blijken uit de bijhorende financiële middelen. Een beperkt deel van de extra middelen zal gebruikt worden voor het financieren van onderzoeksverblijven in het buitenland in het kader van internationale samenwerking;
- het budget van het FWO, voorzien voor Odysseus (basisallocatie EE132), wordt verhoogd met 2,1 miljoen euro. De verhoging moet het mogelijk maken om meer eminente onderzoekers, die in het buitenland een carrière hebben uitgebouwd, naar Vlaanderen (terug) te halen;
- een verhoging van het budget voor ‘tenure track’ met 3,5 miljoen euro (basisallocatie EE146). Het tenuretrackstelsel zijn tijdelijke aanstellingen in het ZAP-kader van de universiteiten die de brug vormen tussen een tijdelijk postdoctoraal mandaat en een

vaste aanstelling. Deze extra posities zorgen er onder meer voor dat het aantal doctorandi per hoogleraar in de universiteiten op een aanvaardbaar niveau kan blijven. Om de toegang van vrouwelijke onderzoekers tot een academische carrière te vergemakkelijken, zal bijzondere aandacht besteed worden aan het aantal vrouwen dat hierop intekent;

- 4 miljoen euro wordt ingezet op de werking en uitbreiding van doctoraatsscholen. Die zorgen voor de opleiding van jonge onderzoekers. Deze moeten beter inzetbaar worden gemaakt zowel voor de innovatiegedreven arbeidsmarkt als voor de internationale academische arbeidsmarkt. Doctoraatsscholen bieden bovendien ook het ideale platform om een brede waaier van werkgevers nauwer te betrekken bij het innovatiepotentieel dat aan een universiteit wordt opgebouwd;
- 2 miljoen euro wordt extra uitgetrokken voor de realisatie van projecten in het kader van het PWO. Met deze projecten wil de minister de professionele gerichtheid van de bacheloropleidingen verzekeren en verstevigen. Het projectmatig wetenschappelijk onderzoek moet dan ook de aansluiting van de opleiding met de professionele wereld verzekeren. Bij elk project zijn gemiddeld twee tot zeven kmo's of not-for-profitorganisaties betrokken. Door diverse multiplicatoreffecten hebben deze projecten een belangrijke meerwaarde voor zowel onderzoekers van de hogescholen als voor de betrokken partners.

1.3.2. Strategische Onderzoekscentra

Voor de onderzoekscentra wordt in totaal 9,9 miljoen euro extra uitgetrokken voor specifieke projecten die inspelen op de grote maatschappelijke en economische uitdagingen.

- Bij IMEC wordt 2,9 miljoen euro uitgetrokken voor drie projecten die passen binnen de innovatieknooppunten Zorg en Groene Energie, en die potentieel bieden voor het nieuw industrieel beleid. De projecten situeren zich op het vlak van voorspellende en gepersonaliseerde geneeskunde (via snellere en goedkopere 'dna-sequencing'), van siliciumfotonica (met toepassing voor 'fiber-to-the-home' en in biomedische toepassingen), en van 'slimme photovoltaïsche modules' (voor nog betere energie-opbrengst);
- bij het VIB wordt 3 miljoen euro extra uitgetrokken voor een project 'Nieuwe therapieën door te kijken voorbij het onzichtbare'. Dat project beoogt nieuwe inzichten te verwerven in het ontstaan en de ontwikkeling van verouderingsziektes zoals Alzheimer, kanker en hart- en vaataandoeningen om op die manier een veel effectievere behandeling van deze ziektes te kunnen uitwerken en een betere levenskwaliteit te verzekeren van mensen op hogere leeftijd;
- bij het IBBT wordt 2 miljoen euro uitgetrokken voor een project waarbij het IBBT haar onderzoeksactiviteiten aanvult met een steunprogramma voor startende ICT-bedrijven, met onder meer 'ondernemer-bootcamps', begeleiding van starters, internationale samenwerking met andere incubatoren, en wedstrijden voor ICT-ideeën;
- bij VITO wordt 2 miljoen euro uitgetrokken voor het innovatieve onderzoeksproject 'membraan gebaseerde productwinning'.

1.3.3. Onderzoeksprojecten van bedrijven bij het IWT

Bij het IWT wordt 10 miljoen euro extra uitgetrokken voor het toekennen van subsidies voor onderzoeksprojecten van bedrijven en dit om bedrijven aan te moedigen om ook zelf meer te investeren in innovatie.

Ook wordt er extra budget van 850.000 euro uitgetrokken voor de Baekelandbeurzen. Deze bursalen staan onder het 'peterschap' van een Vlaams bedrijf en in de evaluatiecrite-

ria wordt rekening gehouden met toepasbaarheid van de onderzoeksresultaten, dit met het oog op het slaan van een brug tussen het academisch onderzoek en de bedrijven.

Tevens wordt een budget van 1 miljoen euro voorzien voor landbouwonderzoek.

1.3.4. Maatschappelijk belangrijke onderzoeksprojecten bij IWT

Er gaat 17,3 miljoen euro naar maatschappelijk belangrijke onderzoeksprojecten rond eco-innovatie, groene energie, zorginnovatie, sociale innovatie, groene mobiliteit en transformatie van onze industrie. Bij deze projecten staat een maatschappelijk en/of economisch hefboomeffect centraal. Met deze middelen zullen grote initiatieven van samenwerking tussen bedrijven en kennisinstellingen op steun kunnen rekenen, als zij bijdragen tot het aanpakken van grote maatschappelijke en economische uitdagingen. Prioritair wordt hierbij gekeken naar initiatieven binnen de bovenstaande zes ‘innovatieknooppunten’. Belangrijk is hierbij op te merken dat de evaluatie van deze initiatieven en deze projecten steeds door het IWT zal gebeuren. Als onderdeel hiervan wordt specifiek 2 miljoen euro voorzien voor de uitbouw van ‘innovatiestages’ voor industrieel ingenieurs en 1 miljoen euro voor de oprichting van het MediaLab, dat in 2012 van start moet gaan.

1.3.5. Andere projecten

Verder worden nog eerdere besparingen bij de huidige generatie steunpunten en bij het expertisecentrum ECOOM rechtgezet, en wordt er een extra budget van 260.000 euro voorzien voor de instellingen voor postinitieel onderwijs.

1.4. Meerjarenbegroting

Naast de budgetverhogingen bij deze begrotingscontrole 2011 heeft de Vlaamse Regering ook een beslissing genomen over een budgettaire meerjarentraject voor Innovatie.

Concreet zal het budget voor Innovatie in 2012 verhogen met minimaal 60 miljoen euro.

In 2013 en 2014 komt daar telkens nog eens minimaal 70 miljoen euro bovenop. Vanaf 2014 is er dus jaarlijks een structurele verhoging van het budget Innovatie met minimaal 200 miljoen euro ten opzichte van 2011. Dit betekent dat tussen 2012 en 2014 maar liefst minimaal 390 miljoen euro extra uitgetrokken wordt voor Innovatie.

De minister wil die bijkomende middelen zeer doordacht investeren. Daarom zal de Vlaamse Regering zich op zeer korte termijn uitspreken over de concretisering van de ViA-doorbraak ‘Innovatiecentrum Vlaanderen’. Daarin zal omschreven worden hoe het innovatiebeleid veel concreter kan inspelen op de maatschappelijke en economische uitdagingen zoals klimaatverandering, vergrijzing en vergroening.

1.5. Besluit

Na jaren van noodzakelijke besparingen in alle sectoren, ook binnen Innovatie, knoopt de Vlaamse Regering terug aan met een groeipad aan budgettaire middelen, met aanzienlijke stappen. Hiermee maakt de Vlaamse Regering de duidelijke keuze dat het innovatiebeleid voor haar een speerpunt is voor de rest van de legislatuur.

2. Bespreking

De heer *Filip Watteuw* veronderstelt dat de gebruikte parameters voor het uittekenen van het groeipad voor het budget voor Innovatie realistisch zijn. Als de voorgestelde verhogingen kloppen, dan blijft dat toch nog flink onder het groeipad dat de VRWI heeft uitgetekend om in 2020 de éénpercentnorm te bereiken. Volgens de VRWI is er gemiddeld jaarlijks een stijging van het budget met 170 miljoen euro nodig in de periode van 2012 tot

2014. Dat betekent dat er al een achterstand in dat groeipad zal zijn van 245 miljoen euro in 2014. Dat betekent dat er in de volgende legislatuur extra zware inspanningen nodig zullen zijn. Wat denkt de minister hierover?

Er wordt 17,3 miljoen euro uitgetrokken voor maatschappelijk relevante onderzoeksprojecten. Er wordt concreet naar de chemische sector verwezen. Is er al een zicht op andere sectoren?

Welke impact zal de verhoging van het budget voor de tenure tracks hebben? Hoeveel extra doctorandi zal dat opleveren? De heer Watteuw merkt ook op dat er grote verschillen zijn in het aantal doctorandi dat per hoogleraar wordt begeleid. Wordt daar ook iets aan gedaan?

De heer *Koen Van den Heuvel* zegt blij te zijn met deze belangrijke budgetverhoging voor innovatie en voor het wegwerken van de betalingsachterstand bij het IWT. Hij vraagt wel of de voorgestelde budgetverhogingen voldoende zullen zijn om alle betalingsachterstanden weg te werken, ook bij andere subsidiekanalen dan het IWT.

Spreker stelt vast dat de bestaande projecten en kanalen worden versterkt. Het bijkomend budget wordt dus niet gebruikt voor nieuwe initiatieven. De spreker is ook tevreden met de extra inspanning die wordt geleverd voor de doctoraatscholen.

Het FWO krijgt ongeveer 10 miljoen euro aan bijkomende middelen. De Vlaamse Regering vraagt dat daarmee zou worden ingespeeld op de door de regering vastgelegde clusters en speerpunten. Is dat al overlegd met het FWO? De slaagpercentages voor ingediende projectvoorstellen bij het FWO zijn teruggevallen tot 14 percent, hetgeen bijzonder laag is. De heer Van den Heuvel had gehoopt dat de budgetverhoging van het FWO vooral zou gebruikt worden om dat percentage op te trekken tot 25 à 30 percent.

In de oorspronkelijke begroting werd er bespaard op het budget voor de referentietaken van de VITO. Er werd van uit gegaan dat ook de andere beleidsdomeinen hiervoor een bijdrage zouden leveren. Die besparing wordt nu grotendeels ongedaan gemaakt. Betekent dat dat de andere beleidsdomeinen die bijdrage niet hebben geleverd?

De strategische onderzoekscentra krijgen ook extra middelen, die ze gericht moeten besteden. Is dat met de centra doorgepraat?

Er wordt op het budget voor wetenschapscommunicatie 500.000 euro uitgetrokken voor het Creativity World Forum. Er is de laatste jaren zwaar op wetenschapscommunicatie bespaard. Hier zijn extra middelen nodig, zoals blijkt uit de adviezen van de VRWI en Vlor over de wetenschappelijke en technische knelpuntopleidingen. Er wordt gepleit voor een lichte coördinerende structuur waarbij de verschillende beleidsdomeinen zijn betrokken. Hoe denkt de minister hierop in te spelen?

Mevrouw *Fientje Moerman* vindt het positief dat er bijkomende middelen zijn vrijgemaakt voor innovatie, maar ook zij denkt dat het voorgestelde groeipad niet volstaat om de één-percentnorm te halen in 2020. Mevrouw Moerman pleit voor een kamerbreed akkoord over een dergelijk groeipad.

Niettegenstaande de budgetverhoging, stelt de spreker vast dat de afbouw van bepaalde programma's niet wordt tenietgedaan. Ze denkt daarbij over het programma voor de langdurige financiering van Vlaamse excellente onderzoeksgroepen. Hetzelfde geldt grotendeels voor het terughalen van Vlaamse onderzoekers uit het buitenland via het Odysseusprogramma.

Voor het tenuretrackstelsel worden er bijkomende middelen uitgetrokken. De participatie van vrouwen aan dat stelsel is echter nog altijd erg laag. Hoe kan hieraan worden geremedieerd?

Wat het IOF betreft, wordt de bestaande achterstand niet weggewerkt, wat nochtans belangrijk is voor de integratie van onderzoek van de hogescholen in de universiteiten en om de universiteiten toe te laten een eigen valorisatiebeleid uit te voeren.

Mevrouw Moerman stelt vast dat bij de Herculesstichting de investeringsdotatie met één derde verminderd is en dat er hier geen verhoging is bij deze begrotingscontrole.

Ook mevrouw Moerman heeft vragen bij de budgetverhoging voor het FWO die dient om te investeren in bepaalde ViA-projecten. Zij stelt dat men met dergelijke opgelegde verplichtingen voorzichtig moet zijn. In het verleden is er altijd gestreefd naar een evenwicht tussen fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek. Een dergelijke aanpak kan dat evenwicht doorbreken.

Wat wetenschapscommunicatie en wetenschapspopularisering betreft, zegt mevrouw Moerman dat er in het verleden een onderbenutting van de middelen was. Zij zegt dat in 2010 slechts 48 percent van de middelen is gebruikt. Hoe komt dat?

De heer *Bart Van Malderen* zegt dat de Vlaamse Regering een duidelijke keuze voor innovatie heeft gemaakt, bij de toewijzing van de bijkomende middelen in deze begrotingsaanpassing. Die middelen worden ook heel gericht ingezet. Deze budgetverhoging komt ook tegemoet aan de oplossing van een aantal betalingsproblemen die er op het terrein bestonden.

Ook de heer Van Malderen juicht het toe dat de middelen worden gebruikt om de bestaande kanalen te versterken. De focus wordt ook terecht gelegd op de realisatie van maatschappelijke doelen. De manier waarop de bijkomende middelen voor de strategische onderzoekscentra worden besteed, is daar een uiting van. Ook het inzetten op industriële duurzaamheidsprojecten is volgens de spreker lovenswaardig.

De heer Van Malderen zegt verder dat we in Vlaanderen op dit ogenblik onder andere dank zij het Odysseusprogramma een 'brain gain' hebben. Er worden bewuste inspanningen gedaan om onderzoekers loopbaanmogelijkheden te geven. Wat in dat verband de tenure tracks betreft, is de spreker van mening dat het probleem van de ondervertegenwoordiging van vrouwen kan verklaard worden door het feit dat zwangerschapsverlof de werkperiode niet schorst. Er is dus waarschijnlijk geen probleem met de instroom van vrouwelijke onderzoekers, maar wel met het verloop van de loopbaan, waarbij er teveel vrouwen uitvallen.

Over de ViA-doorbraak 'Innovatiecentrum Vlaanderen' zegt de heer Van Malderen dat het belangrijk is dat er een goede afstemming is met iedereen die op het veld aanwezig is. Niet alleen het IWT en het FWO maar ook het BOF en het IOF moeten erbij worden betrokken.

De Vlaamse Supercomputer moet volgens de heer Van Malderen een blijvende verankering krijgen. Hij suggereert dat hiervoor een decreet wordt gemaakt.

Mevrouw *Goedele Vermeiren* zegt dat ook haar fractie tevreden is met de toewijzing van de bijkomende middelen aan onderzoek en ontwikkeling. Ook zij pleit voor een decretale verankering van de Vlaamse Supercomputer.

Mevrouw *Güler Turan* pleit ook voor een goede afstemming met hetgeen er gebeurt op het federale en het Europese niveau, waardoor ook de middelen die door die niveau's worden ter beschikking gesteld op een gerichte manier worden gebruikt.

Voor stages van industriële ingenieurs wordt 2 miljoen euro extra uitgetrokken. Mevrouw *Turan* wenst te weten of dat een nieuw initiatief is. Ze wil ook meer uitleg bij de 1 miljoen euro die wordt uitgetrokken voor het MediaLab.

Mevrouw *Patricia Ceysens* vraagt of de projecten rond zorginnovatie in het kader van Flanders' Care die door het impulsloket worden gefinancierd enkel openstaan voor actoren uit de zorgsector, die innovatieve ideeën hebben. Mevrouw *Ceysens* is van oordeel dat die middelen ook beschikbaar moeten zijn voor medische innovaties. Hier bestaan er volgens haar erg veel opportuniteiten voor Vlaamse bedrijven.

Mevrouw *Ceysens* stelt ook dat het opleggen van keuzes en doelstellingen aan de wetenschappelijke wereld kan leiden tot een vorm van politisering, omdat maatschappelijke keuzes dikwijls politieke keuzes zijn. Het is voor haar vooral belangrijk na te gaan of de investeringen in onderzoek en ontwikkeling ook een echte economische meerwaarde betekenen.

Vlaams minister *Ingrid Lieten* zegt dat de 65 miljoen euro aan bijkomende middelen voor innovatie bij deze begrotingsaanpassing een belangrijk signaal zijn. Voor het uittekenen van het groeipad voor innovatie in de komende jaren blijft de Vlaamse Regering uitgaan van een zorgvuldig en voorzichtig begrotingsbeleid. Er wordt bij de begrotingsopmaak ook in de eerste plaats gekeken naar de betaalachterstanden en naar de manier waarop die kunnen worden weggewerkt met extra betalingskredieten. Ook bij de bijstelling van de ramingen is dat een bijzonder aandachtspunt geweest, zodat voldoende kredieten zouden worden uitgetrokken. Er is bovendien voorzien in een buffer, die eventuele tekorten die er nog zouden kunnen opduiken kan opvangen. Het voorgestelde groeipad zal niet lineair naar de éénpercentnorm in 2020 leiden. Hetgeen voor de komende jaren wordt voorgesteld is het minimum waarvoor de Vlaamse Regering zich engageert. Jaarlijks zal worden bekeken of daar bovenop nog extra middelen kunnen worden uitgetrokken. Dat zal een constant aandachtspunt blijven, ook voor de volgende regering. In elk geval is het duidelijk dat de Vlaamse Regering uitdrukkelijk kiest voor innovatie, onderzoek en ontwikkeling bij de toewijzing van de vrijgekomen middelen. Nu moeten die middelen ook nog goed worden ingezet.

De voorbereiding van de samenwerkingsovereenkomst met het FWO zit in de laatste rechte lijn. Daarin zal moeten worden vastgelegd hoe met de maatschappelijke uitdagingen wordt omgegaan door het FWO. De verhouding tussen fundamenteel basisonderzoek en gericht toegepast onderzoek, zal daarbij altijd een discussiepunt zijn. Als er met speerpunten wordt gewerkt, moeten er noodzakelijk ook keuzes worden gemaakt. De minister is er ook van overtuigd dat bijvoorbeeld eco-innovatie naast een maatschappelijke meerwaarde, ook een belangrijke economische meerwaarde heeft. Het is ook voor het FWO een opdracht om na te gaan hoe er meer middelen kunnen worden vrijgemaakt voor die sectoren, die inzetten op die maatschappelijke uitdagingen. Dat maakt het voorwerp uit van de onderhandelingen die hierover met het FWO worden gevoerd met het oog op de nieuwe samenwerkingsovereenkomst. Dit moet vooral bottom-up gebeuren, op basis van de voorstellen van de onderzoekers zelf. Wat de verhouding tussen gericht en fundamenteel onderzoek aangaat, streeft men in Nederland naar een besteding van 75 percent van de middelen van de Nederlandse tegenhanger van het FWO aan gericht onderzoek. Vlaanderen kiest voor een goed evenwicht tussen basisonderzoek en gericht onderzoek.

De minister verduidelijkt dat zorginnovatie niet alleen over zorg, maar ook over medische innovatie gaat. De competenties die daarvan in Vlaanderen aanwezig zijn, moeten verder

worden versterkt. Tegelijkertijd moet ook worden vastgesteld dat er in de zorgsector zelf belangrijke innovaties het licht zien, die economisch moeten worden gevaloriseerd. Flanders' Care probeert de wereld van de zorg en de economische wereld samen te brengen door stimulansen te geven.

Duurzame chemie moet worden gezien als een voorbeeld, omdat de chemische sector daar al heel veel werk in gestoken heeft en daardoor al verder staat dan de andere sectoren. Maar dat wil uiteraard niet zeggen dat de andere sectoren door het beleid verwaarloosd worden. De projecten die door de sectoren worden voorgesteld zullen ook hun weg moeten vinden via de bestaande kanalen.

De minister bevestigt dat er in 2011 bijkomende middelen zijn uitgetrokken voor het Methusalemprogramma en het IOF. Bij de begrotingsopmaak voor 2012 kan worden nagegaan in hoeverre er daar een budgetverhoging kan zijn. Voor het Odysseusprogramma zijn er wel bijkomende middelen uitgetrokken, waardoor er twintig mandaten kunnen worden gefinancierd. Voor het Herculesfonds moesten er nu nog geen extra middelen voor de lopende projecten worden uitgetrokken. Dat moet opnieuw worden bekeken bij de begrotingsopmaak voor 2012.

De bijkomende middelen voor het VIB zijn voor een deel ook bestemd voor noodzakelijke infrastructuur. Voor het overige zijn de projecten van de strategische onderzoekscentra, die bijkomend worden gefinancierd, de voorbije jaren door de centra zelf voorbereid. Bij de oorspronkelijke begrotingsopmaak konden daarvoor nog geen middelen worden vrijgemaakt. Bij deze begrotingsaanpassing werden die middelen dus wel uitgetrokken. Het zijn bovendien projecten die bij de beleidsopties van de Vlaamse Regering aansluiten.

Over de referentietaken van de VITO zegt de minister, dat het inderdaad de bedoeling was dat de betrokken beleidsdomeinen daaraan zouden meebetalen. Dat is via discussies grotendeels geregeld. De bijkomende middelen kunnen worden ingezet voor het nieuwe project over de membranen.

De minister is het volledig eens met de opvatting dat wetenschapscommunicatie van essentieel belang is. Ze verduidelijkt dat de bestedingsgraad van de middelen 96 percent bedraagt. Er moet nu een actieplan komen, waarvoor de middelen worden voorzien in de begroting voor 2012. Er zijn middelen uitgetrokken om een aantal projecten te continueren.

Er wordt sterk ingezet op de ViA-doorbraak 'Innovatiecentrum Vlaanderen', maar tegelijkertijd wordt er rekening gehouden met de andere doorbraken. Innovatie is transversaal, en moet het mogelijk maken andere doorbraken te realiseren. Dat zal ook worden afgestemd met hetgeen het witboek Nieuw Industrieel Beleid voorstelt.

De minister pleit verder voor een sterke inzet op personeelsbeleid. Onderzoek is mensenwerk. Er is een aantal uitdagingen op het vlak van doorstroming en ondersteuning. Met middelen die in deze begrotingsaanpassing zijn uitgetrokken voor de tenure tracks kunnen een acht à tien mandaten voor de komende vijf jaar bijkomend worden gefinancierd. Tegelijkertijd zijn er nog enkele uitdagingen waaraan moet worden gewerkt, zoals een adequaat sociaal statuut voor de Vlaamse wetenschappers, waarbij wordt rekening gehouden met de loopbaanopbouw en de mobiliteit. De positie van de vrouwen in de wetenschappelijke wereld is daarbij een bijzonder aandachtspunt. Er moet daarbij gezocht worden naar alternatieve carrièrepaden voor vrouwelijke onderzoekers.

Europa zet voor het economisch beleid ook meer en meer in op innovatie. Er zijn op het Europese niveau belangrijke evoluties aan de gang en Vlaanderen moet zich daarop voorbereiden. De Vlaamse instellingen hebben op het vlak van het verwerven van Europese

middelen steeds een vrij versnipperde aanpak gehad. Het is belangrijk dit beter te organiseren. Zowel de VRWI als het Departement EWI onderzoeken op dit ogenblik hoe dat kan gebeuren.

Wat de opleiding van de industriële ingenieurs betreft, zegt de minister dat de hervorming tot een driejarige master wordt voorbereid en dat het niet de bedoeling is om daardoor meer theorie in de opleiding te stoppen, maar vooral de praktijkopleiding verder te ontwikkelen, door middel van een stage bij kmo's. Dat kan helpen bij het overbruggen van de kloof tussen kmo's en het innovatielandschap. Er wordt daarvoor een pilootproject opgestart.

Het MediaLab is een idee dat is voortgekomen uit de staten-generaal van de media. Media zijn een sector waarin Vlaanderen sterk staat. Er zijn in die sector echter grote technologische en internationale uitdagingen, waarvoor het MediaLab oplossingen moet aanreiken. Het wordt dus een platform voor innovatie in de media.

Het dossier van de Vlaamse Supercomputer houdt in dat, als Vlaanderen dit verder wil ontwikkelen, er jaarlijks meer middelen voor zouden moeten worden vrijgemaakt. Hier moet dus goed worden bekeken hoe de continuïteit kan worden gegarandeerd en het geld voor de noodzakelijke investeringen in infrastructuur en energie kan worden opgebracht. Dit is in elk geval een legislatuuroverstijgend project.

III. BEVOEGDHEID WERK VAN DE HEER PHILIPPE MUYTERS, VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN, BEGROTING, WERK, RUIMTELIJKE ORDENING EN SPORT

Voor wat de bespreking in de commissie Economie betreft omvat de bevoegdheid Werk de volgende bepalingen:

decreetsbepalingen: artikel 9 (entiteit JB0 programma JD101 tot entiteit JC0 programma JD 209);

begrotingstabel – afdeling I: entiteit CB0 (programma CD001), entiteit JB0 (programma JA, JB, JD en JE), entiteit JC0 (programma JA en JD).

1. Toelichting door de minister

Wat de apparaatkredieten betreft stijgen de niet-gesplitste kredieten (NGK) licht, hoofdzakelijk wegens de index. De gesplitste vastleggingskredieten (GVK) blijven nagenoeg ongewijzigd en de betalingskredieten stijgen met 700.000 euro wegens verlate dienstverleningen of verlate facturatie van die dienstverleningen.

Bij de provisies voor het beleidsdomein WSE, gaat het in hoofdzaak om een provisie van 30 miljoen euro voor het WIP. De verdeling van de WIP-provisie gebeurt niet decretaal, maar via regeringsbesluiten. In juni 2011 zal de Vlaamse Regering wellicht 13,6 miljoen euro goedkeuren voor de toewijzing uit de provisie voor 2011 bij wijze van een eerste verdeling.

Bij de beleidskredieten voor het VSAWSE verhogen de betaalkredieten van 398 miljoen euro tot 408 miljoen euro. 7,7 miljoen euro extra wordt uitgetrokken voor de premies in het kader van het VIA, voornamelijk voor de afdekking van de landingsbanen door middel van de aanmoedigingspremies. Er is een stijging van 1,6 miljoen euro voor de werkervaringsprogramma's en van 800.000 euro voor de gesubsidieerde contractuelen bij de vzw's.

De dotaties voor de VDAB stijgen met 18.379.000 euro. 2.320.000 euro is bestemd voor de werkingskosten voor de beroepsopleiding, 6.059.000 euro voor de werkingskosten voor de arbeidsbemiddeling en 10 miljoen euro voor de tewerkstellingspremie 50+. De stijging van

die laatste post heeft onder andere te maken met de verbeterde conjunctuur, waardoor er meer aanvragen zijn, het overgaan van de federale premie naar de Vlaamse premie na vijf kwartalen en het feit dat een aantal bedrijven eerder de Vlaamse dan de federale premie aanvragen. Die tewerkstellingspremie is in elk geval een succes.

In de begroting van de VDAB is er aan de ontvangstenzijde een verhoging van 7.029.000 euro voor de loonindexering, maar ook voor de indexering van loonsubsidies aan derden. Er komt 510.000 euro bij ingevolge een herverdeling van de VIA-middelen in de social profit. 840.000 euro komt erbij voor de afdekking van de verhoogde pensioenbijdrage voor het statutair personeel van de VDAB. Ten slotte is er dus ook een bijstelling met 10 miljoen euro voor de betaling van de tewerkstellingspremies 50+.

Aan de uitgavenzijde in de VDAB-begroting nemen de lonen en sociale lasten toe met 5.340.000 euro (waarvan 4,5 miljoen euro voor indexaanpassingen en 840.000 euro wegens de stijging van de pensioenbijdragen voor de statutairen). De inkomensoverdrachten aan bedrijven stijgen met 11,2 miljoen euro. Dat is 10 miljoen euro voor de tewerkstellingspremie 50+ en 1,2 miljoen euro voor de indexering van de VOP.

Het Rekenhof maakte bij de VDAB-begroting een technische opmerking in verband met de saldo-opbouw en de overdracht naar volgend jaar. De minister zegt hierover een amendement te zullen indienen om tegemoet te komen aan die opmerking. Een andere bemerking van het Rekenhof gaat over het te krap berekend zijn van sommige uitgavenposten van de VDAB, onder meer voor de VOP. De minister zegt dat het hoe dan ook om een inschatting gaat en dat men er rekening mee houdt dat sommige maatregelen slechts geleidelijk hun budgettair effect hebben, dat nu nog niet te zien is. De VDAB houdt in zijn interne begroting wel rekening met de WIP-provisie, die geen decretale basis heeft, maar verdeeld wordt met besluiten van de Vlaamse Regering.

De dotatie voor SYNTRA stijgt van 62.868.000 euro naar 63.544.000 euro. 600.000 euro wordt daarvan besteed aan indexaanpassingen en 76.000 euro aan de bijpassing van de verhoogde pensioenbijdrage voor statutaire personeelsleden.

Wat het ESF-Agentschap Vlaanderen betreft, spijsst de Vlaamse begroting het Vlaams Cofinancieringsfonds in het kader van de ESF-doelstelling 2 (programma 2007-2013). De Vlaamse machtiging blijft gehandhaafd op 19.144.000 euro. De subsidie kan worden verminderd met 8.785.000 euro. Dat laatste heeft te maken met een onderbenutting van de middelen.

2. Bespreking

De heer *Filip Watteeuw* heeft de minister over de tewerkstellingspremie 50+ horen zeggen dat voor sommige bedrijven de Vlaamse premie interessanter is dan de federale premie. Kan hij daar wat meer uitleg over geven? Hij vraagt ook of er een wijziging is bij de Vlaamse aanmoedigingspremie. Er werd aangekondigd dat een aantal kredieten op die maatregel zou worden teruggeschroefd. De betreffende basisallocaties werden echter niet aangepast.

Mevrouw *Lydia Peeters* zegt dat er al vermoed werd dat er in de initiële begroting te weinig middelen werden uitgetrokken voor de tewerkstellingspremie. Ze is dan ook tevreden met de verhoging van het krediet met 10 miljoen euro. Is er een zicht op het aantal aanvragen die er bijkomend zijn ingediend voor de Vlaamse tewerkstellingspremie? Zij zegt geen voorstander te zijn van de aanmoedigingspremie, die eigenlijk een aanmoediging is om niet te werken.

Vlaams minister *Philippe Muyters* antwoordt op deze opmerkingen dat hij inderdaad wijzigingen wil aanbrengen aan het stelsel van de aanmoedigingspremies. Op het budget van

het VSA WSE is evenwel 7,7 miljoen uitgetrokken dat voor het grootste deel bestemd is voor de aanmoedigingspremies in het kader van het VIA. Die aanmoedigingspremies zitten ingebakken in de cao en kunnen dus niet worden afgebouwd, tenzij er een nieuwe cao zou worden afgesloten, wat op dit ogenblik niet het geval is.

De Vlaamse tewerkstellingspremie is volgens de minister waarschijnlijk eenvoudiger aan te vragen dan de federale premie, wat het succes ervan zou kunnen verklaren.

De heer *Bart Van Malderen* vraagt zich in verband met de tewerkstellingspremie ook af of er rekening wordt gehouden met de eventuele impact die de sluitende aanpak voor 50-plussers zal hebben op de aanvragen voor die premie. Bovendien trekt de conjunctuur aan, wat de tewerkstelling van oudere werknemers ook ten goede zal komen. Ook dat zal volgens hem een invloed hebben op het aantal aanvragen voor de tewerkstellingspremie.

Het budget voor de aanmoedigingspremies steeg in 2009 met 17 percent en in 2010 met 10 percent. Nu wordt een groei ritme voor 2012 van 8 percent voorzien, wat aanzienlijk minder is dan de vorige jaren. Heeft dat te maken met de leeftijdspiramide in de social profitsector? Die premies hadden als bedoeling om oudere werknemers aan de slag te houden. Gezien de vergrijzing in de sector is volgens de spreker een groei van 9 percent van dat budget zeker nodig.

Het lid merkt op dat de minister heeft gezegd dat er op het vlak van informaticatoepassingen een aantal opleveringen niet zijn kunnen gebeuren in 2010, waardoor de betalingen zijn uitgesteld tot 2011. In hoeverre heeft dat te maken met besparingen die in 2010 werden gepland, waardoor investeringen naar het volgende jaar werden uitgesteld?

Mevrouw *Martine Fournier* zegt volledig achter het principe van de aanmoedigingspremies te staan, in die zin dat het een middel is om mensen langer aan het werk te houden. Is er al onderzoek gedaan naar de effectiviteit van die aanmoedigingspremies?

Over de VOP heeft de minister verklaard dat de stijging van het budget met 1,2 miljoen euro waarschijnlijk niet genoeg zal zijn.

Wat de tewerkstellingspremie 50+ betreft, zegt mevrouw Fournier dat uit een analyse van de cijfers blijkt dat 70 percent van die premies betrekking heeft op werknemers van 50 tot 55 jaar. Het moet ook de bedoeling zijn om de tewerkstellingsmogelijkheden van 55-plussers te verbeteren. Zullen er maatregelen worden genomen om ook deze groep maximaal te ondersteunen met de premie? Mevrouw Fournier merkt ook op dat de federale premie eind dit jaar afloopt. Welke weerslag zal dat hebben op het aantal aanvragen voor de Vlaamse premie?

De heer *Jan Laurys* stelt vast dat wat de ESF-middelen betreft, er het laatste jaar een onderbenutting was. Er zou meer dan 6 miljoen euro niet gebruikt zijn. Wat is de reden van die onderbenutting?

Over de aanmoedigingspremies zegt het lid dat die eigenlijk bedoeld waren voor mensen die zwaar werk doen, zoals verpleegkundigen. Er kan worden vastgesteld dat die premies ook worden toegekend aan mensen die een veel minder zware loopbaan, bijvoorbeeld in de boekhouding, hebben gehad. Als het systeem zou worden verfijnd, zouden er volgens de heer Laurys efficiëntiewinsten kunnen worden gerealiseerd.

Vlaams minister *Philippe Muyters* zegt dat er bij de berekening van het benodigde budget voor de tewerkstellingspremie met veel parameters wordt rekening gehouden en dat er uit de voorbereidende gesprekken met de VDAB blijkt dat hetgeen wordt voorgesteld een realistisch bedrag is. Mocht het nodig zijn, dan zal er moeten worden geschoven binnen de budgetten van Werk. Specifieke maatregelen voor 55-plussers moeten meegenomen

worden in de herziening van de ‘rugzak’ en competentiebeleid en in het voorzien van meer maatwerk voor die categorie van werknemers. In principe geldt de tewerkstellingspremie voor alle 50-plussers, zonder dat binnen die groep andere modaliteiten afhankelijk van de leeftijd bestaan. De minister is er geen voorstander van om de regelgeving in die zin te wijzigen. Wat er met de federale premie zal gebeuren, hangt af van wat er bij de vorming van de nieuwe Federale Regering wordt afgesproken. De gevolgen van een eventuele afschaffing van die premie zullen moeten worden ingecalculiseerd bij de opmaak van de begroting voor 2012.

Bij de berekening van het budget voor de aanmoedigingspremie is men ervan uitgegaan dat er de laatste jaren een daling van de aanvragen was. Het zal in de praktijk moeten blijken of er een juiste inschatting is gemaakt.

De minister is het eens met de heer Laurys dat er iets kan worden gedaan aan anomalieën in het stelsel van de aanmoedigingspremie. Dat is echter een onderdeel van de VIA-onderhandelingen. Er is ook geen studie over de impact van de premie op de tewerkstelling. Een dergelijke studie heeft slechts zin als de resultaten ervan kunnen worden meegenomen bij de onderhandelingen tussen de sociale partners over het VIA. Voor het overige moet er voldoende budget worden voorzien om hetgeen is vastgelegd in het akkoord ook financieel te honoreren.

De betaalkredieten voor informaticatoepassingen dienen voor de betaling van software-applicaties die later dan gepland werden opgeleverd. Het gaat dus niet om een bijkomende uitgave.

Dat de ESF-middelen niet volledig werden benut, heeft te maken met stopzetting of onvolledige uitvoering van projecten.

IV. BEVOEGDHEID SOCIALE ECONOMIE VAN MEVROUW FREYA VAN DEN BOSSCHE, VLAAMS MINISTER VAN ENERGIE, WONEN, STEDEN EN SOCIALE ECONOMIE

Voor wat de bespreking in de commissie Economie betreft omvat de bevoegdheid Sociale Economie de volgende bepalingen:

decreetsbepalingen: artikel 9 (entiteit JC0 programma JE200 tot JE209);

begrotingstabel – afdeling I: entiteit JB0 (programma JA), entiteit JC0 (programma JA en JE).

1. Toelichting door de minister

Het budget zoals vooropgesteld bij de initiële begroting werd slechts minimaal aangepast. De stijging heeft grotendeels te maken met indexaanpassingen.

De minister blijft sterk geloven in de noodzaak aan innovatie. Daarvoor wordt een bijkomend budget van 650.000 euro uitgetrokken. Daarnaast wordt een bedrag aan dividenden voorzien vanuit de nv T-groep van 2.000.000 euro.

De minister overloopt vervolgens de wijzigingen op basis van de basisallocaties volgens de verschillende kredietsoorten.

Wat niet-gesplitste kredieten betreft – het gaat over alle maatregelen sociale economie uitgezonderd de investeringen in de beschutte en sociale werkplaatsen en de dividenden van de T-groep bestemd voor het Sociaal Investeringsfonds – bedroeg het budget bij de begrotingsopmaak voor 2011 ongeveer 324,6 miljoen euro. Het budget stijgt met 5,6 miljoen euro tot ongeveer 330,2 miljoen euro.

Die verhoging omvat:

- een indexaanpassing ten bedrage van 4,6 miljoen euro;
- 520.000 euro overgeheveld vanuit het programma JB Provisies VIA-akkoord 2006-2011 in het kader van de sociale werkplaatsen (JE203). Met deze middelen wordt een bijkomende tewerkstelling van 50 vte gerealiseerd;
- verhoging van het budget voor innovatie met 650.000 euro.

De minister geeft verder een overzicht van de verschillende basisallocaties.

De basisallocatie JE100 heeft als doelstelling het sluiten van dienstencontracten in verband met maatschappelijk verantwoord ondernemen. Zo worden deze middelen onder andere gebruikt voor de organisatie van MVO-evenementen, een conferentie coöperatief ondernemen en het ondersteunen van innovatieclusters in de sociale economie. Het krediet wordt verhoogd met 120.000 euro door een verschuiving binnen het bevoegdheidsdomein Sociale Economie, namelijk een overheveling van 120.000 euro vanuit basisallocatie JE204 (ondersteuningsmaatregelen in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen bij vzw's). Het gaat enerzijds om een studie met geraamde kostprijs van 40.000 euro in functie van onderzoek naar de financieringsbehoeften van ondernemingen in de sociale economie en de afstemming van instrumenten in functie van de hervorming van de ondersteuningsstructuur sociale economie. Anderzijds gaat het om een bijdrage van 80.000 euro voor fase 2 van het in 2009 opgestarte project 'Bevorderen van duurzaam en transparant ondernemen in Vlaanderen' van het departement WSE in samenwerking met de werkgeversorganisaties, wat onder andere een ervaringsuitwisseling, een eindrapport en het organiseren van een afsluitend event inhoudt.

Het krediet op de basisallocatie van de sociale werkplaatsen (JE202) wordt verhoogd met 860.000 euro, waarvan 520.000 euro met betrekking tot de uitvoering van het VIA-akkoord, 340.000 euro is bestemd voor indexaanpassing.

Op de basisallocatie lokale diensteneconomie voor vzw's (JE204) is er een daling met 19.000 euro. Enerzijds wordt er een bedrag van 120.000 euro overgeheveld naar het departement waarmee twee overheidsopdrachten worden gefinancierd zoals hierboven toegelicht. Anderzijds is er een verhoging van 101.000 euro voor indexaanpassing.

Op de basisallocatie innovatie (JE211) wordt enerzijds eenmalig een bedrag van 175.000 euro overgeheveld naar het Fonds voor Flankerend Economisch Beleid (het Hermesfonds) voor de cofinanciering van een project binnen EFRO, maar anderzijds wordt het budget ook verhoogd met 650.000 euro. Hiermee wordt ingezet op het stimuleren van vernieuwing binnen de sector van de sociale economie. In 2011 wordt een oproep gelanceerd voor product-, dienst-, proces- of conceptinnovatie gekoppeld aan innovatie op het vlak van de (structuur van de) organisatie en/of arbeidsorganisatie (de wijze waarop het werk wordt georganiseerd). Hierbij zal optimaal oog zijn voor het behoud van de tewerkstelling en de kwaliteit van het werk. Op het vlak van coöperatief ondernemen wordt ingezet op nieuwe of vernieuwende organisatie- en financieringsmodellen binnen een aantal specifieke niches zoals energie, wonen en zorg, armoede enzovoort. Die verhoging sluit aan bij de opzet van de Vlaamse Regering om sterk in te zetten op innovatie. Na een eerste innovatieoproep in 2010 wordt er dus in 2011 ook verder ingezet op vernieuwing binnen de sector als antwoord op de maatschappelijke en economische uitdagingen.

Voor de overige niet-gesplitste basisallocaties gaat het louter om aanpassingen vanwege de index.

Voor de basisallocatie 'investeringen voor de beschutte en sociale werkplaatsen' (JE208), een basisallocatie gesplitste kredieten, blijft het vastleggingskrediet identiek aan dat van

vorig jaar, maar verhoogt het uitbetalingskrediet met 300.000 euro conform de voorziene betaalkalender.

De verhoging met 2.000.000 euro aan variabel krediet (JE213) betreft de uitkering van de dividenden van de T-groep. De dividenden zullen net zoals voorgaande jaren toegevoegd worden aan het Sociaal Investeringsfonds.

2. Bespreking

Mevrouw *Sonja Claes* zegt tevreden te zijn dat de besparingen zijn voorbijgegaan aan de sector van de sociale economie.

Zij vraagt of de verhoging van het uitbetalingskrediet voor de investeringen voor de beschutte en sociale werkplaatsen te maken heeft met investeringsdossiers die vertraging hebben opgelopen en dus een uitstel van betaling hebben gekregen.

Vlaams minister *Freya Van den Bossche* beaamt dit. Het gaat om dossiers uit het verleden, waarvan nu de uitbetaling wordt geregeld.

Mevrouw *Sonja Claes* stelt vast dat er nog 1,7 miljoen over is voor de kredieten voor de uitvoering van het WIP. In 2011 is er nog geen oproep geweest in het kader van het WIP. Komt die er nog dit jaar?

Vlaams minister *Freya Van den Bossche* antwoordt dat die oproep er zeker nog komt, maar dan gekoppeld aan het VIA, waarmee het wordt afgestemd.

V. INDICATIEVE STEMMING

De aan de commissie toegewezen bepalingen van het ontwerp van decreet houdende aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2011 worden bij indicatieve stemming aangenomen met 6 stemmen voor en 2 stemmen tegen.

Patricia CEYSENS,
voorzitter

Matthias DIEPENDAELE
Filip WATTEEUW
Martine FOURNIER
Sonja CLAES,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BOF	Bijzonder Onderzoeksfonds
cao	collectieve arbeidsovereenkomst
ECOOM	Expertisecentrum O&O Monitoring
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
ESF	Europees Sociaal Fonds
EWI	Economie, Wetenschap en Innovatie
F.I.T.	Flanders Investment & Trade (Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen)
FWO	Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen
IBBT	Interdisciplinair Instituut voor Breedbandtechnologie
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IOF	Industrieel Onderzoeksfonds
IWT	Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie
MVO	maatschappelijk verantwoord ondernemen
O&O	onderzoek & ontwikkeling
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
PWO	Projectmatig Wetenschappelijk Onderzoek
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
ViA	Vlaanderen in Actie
VIA	Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de Socialprofitsector
VIB	Vlaams Instituut voor Biotechnologie
VITO	Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek
VLAKWA	Vlaams Kenniscentrum Water
VLAO	Vlaams Agentschap Ondernemen
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
VOP	Vlaamse ondersteuningspremie
VRWI	Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie
VSAWSE	Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie
vte	voltijdsequivalent
WIP	Werkgelegenheids- en Investeringsplan
wkk	warmte-krachtkoppeling
WSE	Werk en Sociale Economie
ZAP	zelfstandig academisch personeel